

NOORD-BRABANDER.

Donderdag 16 Julij.

DICERE VERUM QUID VETAT?

Horatius.

KERKELIJKE STAAT.

ROME. — Met niet weinig verwondering, om niet te zeggen, verontwaardiging, heeft men hier, in de *Gazette de France* van den 12. Junij, gelezen, dat de H. Vader met *Rusland* (NB.) in onderhandeling was getreden nopens den verkoop der vermaarde *Laocöus*-groep, en van den wereldberoemden *Apollo van Belvedere*, de twee schoonste marmrestukken in het *Vaticaanisch Museum*. — Wie de nidenker en verdichter dezer leugen ook zijn moge, zeker heeft hij er weinig bij nagedacht: want hoe zou een Paus, gelijk *Gregorius XVI.*, een Oppreherder, zoo blakend voor de kunsten en wetenschappen als het thans regerend Hoofd der Kerke, zulk een gruwelijke schennis en roof aan Romes kunstschatten kunnen plegen. Hij, die de schepper, de stichter is van twee geheel eenige kabinetten voor Etruscische en Egyptische Oudheid, Hij, die nergens met meer genoegen wandelt, dan in den kunsttempel van dat *Vaticaan*, waaraan hij-zelf ten grootsten luister verstrekt. — De *Gazette de France* legt met zulk nieuws, waarlijk, weinig eer in.

ENGELAND.

LONDEN, 11. Julij. Het Proces tegen *Eduard Oxford*, den aanlegger op het leven van Koningin *Victoria*, is verleden Donderdag ochtend, ongeveer 10 ure, aangevangen, met het lezen der Aote van beschuldiging, waarnaar de misdadige met veel aandacht heeft geluisterd; vervolgens zijn de getuigen door het Hof ondervraagd, en men meende, dat dit niet vóór den avond nog zou kunnen afgelopen zijn, maar dat daarmée nog wel de volgende dag ook zou gemoeid wezen. — Men schijnt het er voor te willen doen houden, dat *Oxford*, bij wijze van familie kwaal, *krankzinnig* is, maar het Openbaar Ministerie zal zich, naar 't zich laat aanzien, met dat gevoelen moeilijk vereenigen.

— Gedurende den ophanden kraamtijd der Koningin, zal er een regentschap in Engeland worden uitgeoefend door Harer Maj. Gemaal, Prins Albert.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 13 Julij.

De befaamde *Cabrera* moet den 10. Julij te Parijs aangekomen zijn. Men beweert thans, dat, tot aan de gcheele bevrediging van Spanje, die bevelhebber in de citadel van Straatsburg, en *Balmaseda* in de citadel van Rijssel zal worden opgesloten.

— Naar men beweert, heeft er te Marseille, ter gelegenheid der aanwezigheid van den Maarschalk *Bourmont* aldaar, eenige opschudding plaats gehad. Het volk heeft met steenen naar het rijtuig, waarin deze veroveraar van Algiers gezeten was, geworpen, en zijn zoon is daardoor licht gekwetst geworden. De troepen van hinde hebben den maarschalk tegen verdere buitensporigheden moeten beschemen.

— Het bevestigt zich, dat er te Marseille eenige volksopschuddingen hebben plaats gehad, ter gelegenheid, dat de maarschalk *Bourmont* door die stad reisde, om zich over Cete naar Angers, aan de Loire, waar hij een landgoed heeft, te begeven. Een brief uit Marseille behelst daaromtrent het volgende: » De generaal *Bourmont* is Zaterdag 11. (den 4.) uit Italië in onze stad gekomen. De *Carlsten* (Jegitimisten) hebben eene vertooning willen maken. De personen van het gevolg des generaa's hebben zich met de kleuren van de hertogin van Berri vertoond. De bevoorting is in beweging gekomen. Er hebben zich zamenschelingen gevormd, en toen de carlisten den kreet van: *Lere de generaal! Acten hooren*, heeft het volk geantwoord door het opzigen van den marseillaanschen marsch. De generaal heeft de hulp der gewapende magt tot bescherming van zijnen persoon ingeroepen. De plaatselijke bevelhebber heeft hem zes compagnien voetvolk en eenige gendarmes toegesonden, en toen hij zich daarmede vertoonde, schreeuwde men van alle kanten met groote kracht: » *Schande voor Bourmont! Schande voor den verrader van Waterloo!* » De generaal is te midden van een *batallon carré*, hetwelk hem tot aan de stoomboot, die hem naar Cete moet brengen, geleid heeft, vertrokken. Dit heeft echter niet belet, dat men de glazen van zijn rijtuig heeft ingeworpen.

— Een zonderling toneel bragt (den 27 Junij) de *Boulevard du Temple* te Parijs in beweging: de groote *Aop*, de *Gibou*, was het koffijhuis van dien naam ontsnapt, en bevond zich op zijn kuiper door de *rue d'Angouleme*, waar wei niemand zulke soort van wandelaars gewoon is aantetrefen. Toen de *cauch* begon te bemerken, dat men hem pakken wilde, sprong hij lange eene gootbuis

vlug omhoog, en zat weldra op het dak van Nr. 7, vanwaar hij de menigte spottend zit aan te kijken, toen op eens eenige leidekkers, aan den schoorsteen werkzaam, de hand naar hem uitstrekken, en den voortvlugtige noodzaken, zich door een fikschen sprong aan de politie te onttrekken; — daar zat hij nu in eens op het touw van een reverbere, en schommelde als de vlingste koorddanser van *Madame Sacchi*. — De menigte neemt altijd toe, en men bepraagt middelen, om den kluchtenmaker meester te worden; doch deze neemt zijne kans waar, en wipt een open venster binnens, waar de familie aan het ontbijt voor de raam zit; men vlugt, en *Gibou* neemt plaats, ontbijt, in de vlugt, doch het openen van de kamerdeur bij 't beenen maken der verschrikte ontbijters doet de vensterdeuren digtstaan; de ongelukkige zit gevangen, en moet zich dan nu ook maar weer zoetjes en zachtjes naar de *Boulevard* laten geleiden, waar hij, aan dubbele keten, voor 't schandelijk vergrijp met water en droog brood acht dagen lang, gelijk 't behoort, gestraft is.

— De beroemde Dichter de *la Martine* houdt zich thans bezig met het vervaardigen van een treurspel voor het *Theater Français*, helgeen getiteld zal zijn: *Toussaint Louverture*, een stuk, waarin die groote schrijver zijne denkbeelden nopens de emancipatie der negers, en de afschaffing van den slavenhandel schijnt te willen onwikkelep.

— Brieven uit Rome melden, dat het Consistorie, waarin de nieuwe Aartsbisschop van Parijs zal gepreconiseerd worden, op zijn laatst den 15. dezer maand (Julij) zal plaats hebben; zelfs sprak men eerst van den 4. Julij. Ook de andere Bisschops-preconisatiën zullen tegelijk met die des Aartsbisschops van Parijs geschieden. De H. Vader moet vooral met die van laatst genoemden kerkprelaat zeer zijn ingenomen.

BELGIE.

BRUSSEL, 13 Julij. Heden is alhier met zijn gevolg in het *Hotel de Belle-vue* afgestapt de zoon van *Jerome Bonaparte*; hij kwam onmiddellijk uit *Italië*.

— De *Brusselsche graveur Hart* heeft thans de medaille voltooid, welke de *Antwerpsche regering* ter gelegenheid der *Rubensfeesten* heeft laten vervaardigen.

— Professor *Siegenbeek* heeft dezer dagen *Gent* bezocht, en aldaar een bezoek afgelegd in de *Maatschappij van Vaderlandsche Letterkunde*: de taal is gantsch het volk; de Heer van *Duyse* heeft Z. H. Gel. in geïmproviseerde verzen toegesproken, waarop Professor *Siegenbeek* in onrijm heeft geantwoord. Een en ander moet veel plezier hebben gedaan. — Dienzelfden dag heeft de *Commissaris van Politie* in de derde Sectie dier stad een bezoek afgelegd bij tien bakkers, die op eene zeer prozaische wijze het brood vervalscht en te licht gebakken hadden; 136 broodbollen zijn aangeslagen, en, na behoorlijk proces verbaal, verdwenen in de altijd grage maag der voortvarenden politie. — Ook dit een en ander moet veel plezier gedaan hebben. — Verder zijn er berigten, dat de *Turkche Gezant* met *Lord Palmerston* een paar uren heeft gearheid, en dat een jonge *Duitscher* door de politie, die hem voor gek heeft verklaard, is verhinderd geworden, zijn plan door te zetten, om *Koningin Victoria* Latijn te leeren, waarop hij eenig regt meende te hebben, als zijnde Zed. een *Hoogeschoolkameraad* van *Prins Albert*, *Harer Majesteits* doorzuchtigen Gemaal.

— Te Brussel zijn thans bij elkaar de groote *Toonkunstenaars*: de *Beriot*, *Vieuxtemps*, *Servais*, *List*, *Herz*, *Ole-Bull*, *Hauman*, en *Gemaldy*.

— Men spreekt er thans veel van, dat de *Graaf d'Outremont*, als *afvaardigde* bij den H. Stoel door den Heer *Dumortier* staat vertegen te worden, waarmee men algemeen zeer ingenomen schijnt. De Heer de *Lalaing* zou naar *Turin* in gezantschap gaan, en de Heer de *Stassart* met eene bijzondere zending naar *Spanje* belast worden.

— *Jerome Bonaparte*, ex-Koning van *Westfaal*, is den 8. dezer te *Ostende*, aan boord van de stoomboot de *Menni*, naar *Londen* vertrokken.

— Latere berigten uit *Italië* melden, dat *Rossini's* toestand in de laatste dagen veel verbeterd is, en hij zich gereed maakt tot een uitstap naar *Parijs*.

NEDERLANDEN.

's BOSCH, den 15. Julij.

Door de *Provinciale Staten* van *Zeeland* is den 9. Julij, als gewoon lid van de *Tweede Kamer der Sta'en-Generaal*, in plaats

van den heer jhr. mr. P. J. Biddaert, welke verzocht had als zodanig niet verder in aanmerking te komen, verkozen de heer mr. J. de Backer, officier bij de arrondissemens-regtbank te Goes; en zijn als buitengewone leden van de Tweede Kamer benoemd de heeren mr. J. A. van der Heim van Ruijendaal, grietman der Staten, mr. J. de Backer, officier bij de regtbank te Goes en mr. K. Wagtho, burgemeester der stad Tholen.

De Provinciale Staten van Vriesland hebben als gewone leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal herkozen de heeren mr. T. S. Tromp en mr. S. van Welderen baron Rengers, en in plaats van den heer J. Cals. Epz., op zijn verzoek als lid der Tweede Kamer door Z. M. eervol ontslagen, benoemd den heer mr. N. van Heloma, grietman van Weststellingswerf.

De Provinciale Staten van Overijssel hebben als gewoon lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal herkozen de heer mr. R. S. van der Gronden, en als buitengewone leden van genoemde Kamer benoemd de heeren mr. W. H. Cost Jordens, kantonregter te Deventer, mr. A. J. Vos de Wael, burgemeester der stad Zwolle, mr. B. W. A. E. Sloet tot Oldhuis, regter in de arrondissemens-regtbank te Zwolle, en G. A. S. Baron van Fridagh, ambtenaar aan het provinciaal gouvernement van Overijssel.

- Uit de Betuwe schrijft men van den 8. Julij: Het aanhoudende regenachtige en stormachtige weder veroorzaakt veel schade aan het veldgewas. Klaver en gras, hetwelk gemaaid ligt, kan niet droog gemaakt en ingehaald worden. Het koren is gedeeltelijk tegen den grond geslagen, en de appelen, die buitendien hier schaars zijn, zijn veel afgewaaid. Het is opmerkelijk, dat het, gedurende de kortste nachten van dezen zomer, zoo sterk gevrozen heeft, dat het gras geheel wit en stijf was, en bij het maaijen in den vroegen morgenstond op de zeissen rammelde. (Utr. Ct.)

MENDELWERK.

Jonkheer Leopold Sasse van Yssel.

Veelvuldig en zeer uiteenlopend zijn de geruchten, welke men nopens dezen eerbiedwaardigen Oud-vertegenwoordiger der Provincie Noord-Brabant in omloop heeft gebragt, nu Z. H. E. Geboren ter afvaardiging naar de II. Kamer, tot al of niet goedkeuring der gewijzigde Grondwet, in de Zitting der Provinciale Staten van den 8. dezer, is verkozen; — men heeft het willen doen voorkomen, alsof het eene inconsequentie ware, hem daartoe te kiezen, en het eene ongerijmdheid, zoo niet eene onmogelijkheid zijn zoude, wanneer hij zich die vcrecrende keuze liet welgevallen. — Wij hebben dus een bedaard en nauwkeurig onderzoek dienaangaande meenen te moeten bewerkstelligen, en dit is thans afgelopen, zoodat wij in ons volgend Nummer op dat punt breedvoerig zullen terugkomen, en daarmede in verband brengen onze beschouwingen nopens het geheele zamenstel der DUBBELE KAMER, en hetrekkelijk het weder ink'ezen van den Heere Baron Tuijl van Serooskerken, van wien men nu, in zekeren zin, kan zeggen, dat hij er thans wel niet te veel is, maar toch overschiet.

Napoleons Talisman.

Toen men te Aken het graf van Karel den Groote opende, vond men des Keizers geraamte omkleed met zijne Romeinsche staatsie-versierselen, de dubbele kroon van Frankrijk en Duitschland op het bekkeneel, en aan zijne zijde, bij de pelgrimsbeurs, lag vreedzaam, het zwaard, waarmee hij, gelijk de Monnik van Saint-Denis verhaalt, een geheel geharnasten ruiter in tweeën doorsloeg; zijne voeten rustten op het massief gouden schild, hem door Paus LEO X., ten geschenke gegeven, en om zijnen hals hing de Talisman, waardoor hij altijd overwon. — Deze Talisman was een gedeelte van het ware H. Kruis, hetwelk de Keizerin Irene hem toegezonden had, in een smaragd omsloten, en nu vastgehecht aan een keten van groote gouden schakels. — De burgerij van Aken gaf den Talisman aan Napoleon, bij zijne komst aldaar tot een huldeblijk, en de Keizer wierp in 1811 die keten schertsend over Hortenses schouderen, haar verzekerende, dat hij haar bij Austerlitz en Wagram, even als negen eeuwen vroeger Charlemagne, op de horst had gehad. De Gravin van S. Leu, de moeder van den thans zoo veel gerucht makenden zoon onzes Oudkoning, Lodewyk Buonaparte, bleef sedert in 't bezit van dit kostbaar kleynood, dat haar om den hals hing, tot op haar sterfoed-zelfs. Na haren dood werd het eigendom aan den jongen Lodewyk Napoleon overgedragen, en nu zegt men, dat deze Prins voornemens zijn zou, de merkwaardige Reliek toe te zenden aan den Maarschalk-Gouverneur der Invaliden, Mouncey, teneinde die zou kunnen bewaard blijven daar, waar 's Keizers asch zal rusten, en zulks in plaats van 't zwaard, door den Generaal Bertrand aan Lodewyk Philips overhandigd, en welks echtheid, gelijk men weet, door den jongen Lodewyk Napoleon betwist; ja, geheel ontkend wordt.

(Ami de l'Ordre.)

Iets over een Artikel in het Handelsblad van den 4. dezer Maand.

In het Handelsblad van den 4. dezer is een ingezonden Artikel geplaatst, onder de rubriek: *Vrijheid van Onderwijs*, waarbij een verslag wordt gedaan van den toestand der scholen in België, nadat men aldaar de geheele vrijheid van onderwijs bekomen heeft.

De schrijver heeft blijkbaar ten doel, om deze vrijheid van Onderwijs met de zwaarste kleuren af te schilderen; dit straalt in zijn geschrift aan alle zijden door; alsmede beijvert hij zich om het ongegronde aan te toonen der klachten, die vóór het jaar 1830 gedaan zijn, en thans in Noord-Nederland „van meer dan eene zijde, niet zonder aandrang worden aangeheven” volgens de woorden van den schrijver, en volgens ons, al nog niet grond gedaan worden.

De grieven, die in de eerste paragraaf van gezegd stuk, vermeld zijn, als „1°. beschuldiging” tegen de Nederlandsche Regering van, door hare bemoeijng, uitsluitend Hollandsche en Protestantische (opgroomsche) beginselen voort te willen planten, 2° van de geestelijkheid (te weten de Roomsche Catholijke) geheel en al van de opvoeding der jeugd te willen uitsluiten, en 3° van hare onderdanen te willen dwingen (krachtens het monopolie), geene andere wijze van zien in het onderwijs te volgen: deze redenen; om hier ook van geene anderen te gewagen, waren destijds gegrond, en bestaan voor Nederland nog, in weêrwil van het gezegde des schrijvers. Om zich daarvan geheel en al te overtuigen, behoeft men niet eens uit het stof te doen herrijzen al de Redevoeringen, Werken of Vlugschriften, in der tijd daarover uitgekomen; een weinig onpartijdigheid in het nalezen der artikelen in de Roomsche-Catholijke Tolken sints eenigen tijd medegedeeld, zal daarvoor voldoende wezen; want te vergeefs zal men iets van dien aard in de andere Dagbladen zoeken, dewijl toch andere gezindheden, in het algemeen, zich zeer wel met de bestaande verordeningen kunnen vergenoegen (zie tot bewijs van het aangevoerde in den Noord-Brabander Nr. 75 het Artikel over den oorsprong der Wet) en, zoo het schijnt, een ernstigen strijd over dit onderwerp niet gaarne beginnen. In België dan zijn deze grieven opgeheven; men geniet er daar de vruchten van, en deze zijn niet zoo zuur, als de schrijver ze wel wil doen voorkómen.

De auteurs, die door hem worden aangehaald, zijn niet diegenen, waarbij men de geheele waarheid moet zoeken; de Heer *Ducpétiaux* zegt zelf, dat hij geen volledig verslag der scholen kan geven, omdat het getal groot is, die buiten de bemoeijenissen zijn der Provinciale en Stedelijke Autoriteiten, uit welke rapporten hij alleen een staat heeft kunnen opmaken van de scholen bij die autoriteiten erkend; en uit deze rapporten blijkt, dat een tiende der bevolking openbaar onderwijs geniet. Het gestelde, dat het onderwijs zich alleen bepaalt „tot lezen, schrijven en een weinig rekenen, zonder ontwikkeling der geestvermogens, godsdienstige en zedelijke opleiding,” duidt immers het best aan, dat het verslag zich alleen bepaalt bij de zoogenaamde *openbare of gemeentes scholen*, zoo als hier in Noord-Nederland, waar eene Godsdienstige opleiding verbannen is; en dit is het juist, waarover vóór 1830 gedoteerd werd, en waaromtrent de grieven der Roomsche Catholijken *nog bestaan*.

Aankweeking van onverschilligheid, verkondiging van, zoo men ze noemt, Christelijke deugden, of betrachting van maatschappelijke pligten, minachting (om niets meer te zeggen) van al wat de Katholijken het dierbaarste is, dat zijn in die zoogenaamde opleiding, tegen welke geene stem zich mag doen hooren, zonder van kwade trouw te worden beschuldigd, dat zijn de kenmerken, overal in het oog loopend, en nog onlangs openlijk ten toon gesteld door het officieel blad de „*Nieuwe bijdragen ter bevordering van het Onderwijs en de opvoeding*,” die zich daarvan gelijkt te overtuigen, leze de jongst uitgekomen nummers, en de Catholijke Nederlandsche stemmen van den 27 Junij jl.

De opgave, welke de schrijver van het getal scholen en scholieren doet, kan alzoó zelfs volgens den door hem aangehaalden auteur als niet nauwkeurig worden beschouwd; maar, om daaruit af te leiden, dat de staat der scholen en van de leerlingen sedert 1830 is acht ruitgegaan, had de schrijver behooren op te geven, *hoeveel* scholen er vóór dat jaar bestonden, en door *hoeveel* scholieren ze bezocht werden; — wij twijfelen of dit wel een voordeelig resultaat zou opleveren, ofschoon als toen de kinderen allen de Gemeente-Scholen moesten bezoeken, en er geene andere geduld werden; terwijl men als nu gerust kan vooronderstellen, dat het getal kinderen, op de sedert opgerigte godsdienstige en bijzondere scholen grooter is, en mogelijk het dubbel van het opgegeven getal bedraagt.

Ook zou de schrijver, tot bevestiging van zijn voorweden, dat het onderwijs in België verzetigd wordt, en sterk achteruit is gegaan, moeten opgeven het aantal scholen en scholieren in de onderscheiden Provincien van het Rijk, waarin geene andere dan erkende scholen geduld worden; en daaruit zou dan blijken, of het getal kinderen meer dan 10 ten honderd van de bevolking bedraagt; — voor Noord-Brabant twijfelen wij daar zeer aan, en volgens helgeou ons is verzekerd, wordt die evenredigheid in de Stad 's Hertogenbosch niet gevonden.

De schrijver beweert, voor België, de noodzakelijkheid van *normale* scholen, en zoogenaamde Zondags-scholen voor meer bejaarden; — maar dat hij ten deze toch geen verwijt aan België doet, want, tijdens de vereeniging bestonden er slechts twee normale scholen, een in de Noordelijke en een in de Zuidelijke Provinciën; sedert het jaar 1830 zijn die in de Noordelijke niet vermeerderd, en in de Zuidelijke gewesten, verminderd? Neen, maar *veel vermeerderd!*

De bewaarscholen voor kleine kinderen zijn mede in België veel talrijker dan in ons Rijk; ook wordt aldaar zeer veel werk gemaakt van verder gevorderden, en bij meerdere vrijheid van onderwijs zouden deze ook in ons Rijk vermeerderen.

Bij een vrij onderwijs, alleen met bepalingen, die tot waarborg kunnen strekken, dat ze niet tot zedeloosheid kunnen leiden, zou de naijver tusschen de onderwijzers worden aangemoedigd, en de ouders zouden eene verzekering bekomen, dat met het onderwijs de kinderen tevens eene godsdienstige en zedelijke opvoeding kregen; — dit is het, wat niet alleen door de *Roomsch-Catholijken*, maar ook door *WELMEENENDE Protestanten* verlangd wordt. Een goede opleiding toch heeft niet enkel ten doel, om den mensch *diep geleerd* of *zeer geleerd* te maken; maar, eene wezenlijk goede, dat is duurzaam nuttige opleiding vormt den geest en het hart voor al, en tracht alzoo den mensch meer en meer te volmaken.

Wij wachten een antwoord, wanneer de schrijver van het Artikel in het *Handelsblad* zich daartoe bij magte gevoelt, en er wezenlijk zooveel belang in stelt, als zulks den schijn heeft.

Q. N.

CORRESPONDENTIE.

OIRSCHOT, Zondag, den 12. Julij, 1840.

Aan de Redactie van den Noord-Brabander.

Mijnheer de Redacteur!

Een vreeslijk onweer barsste heden boven onze gemeente los. Ten tien ure, als wanneer het volk ter bijwoning der Hoogmisse in de kerk vereenigd was, en onze geachte Herder, de eerwaarde Heer *Hoovers*, juist de Predikatie had aangevangen, verspreidde zich eensklaps een fel bliksemlicht, dat onmiddellijk door een krakenden donderslag werd opgevolgd, en slangsgewijze door de kerk liep. In een oogenblik vloog elk van zijne plaats op; de eerw. Heer Pastoor verliet ook ijning den predikstoel, en ieder spoedde zich naar buiten, want men dacht algemeen, dat de bliksem in de kerk, of in den toren was geslagen. Eenige der moedigsten beklommen, met wateremmers beladen, den toren, terwijl anderen de kerk in alle rigtingen doorzochten. Dit onderzoek was in den beginne vruchteloos; men begon dus een weinig van zijne vrees te bekomen; een gedeelte van het volk kwam in de kerk terug, en de Eerw. Heer Pastoor beklom andermaal den kansel, om zijne Predikatie te hervatten, en maande de geloovigen aan, om zich behoorlijk op hunne plaats te begeven. — Doch naauwelijks hiermede een begin gemaakt hebbende, verspreidde zich op nieuw een algemeene schrik; men begon de brandklok te luiden, en op het akelig geroep van *Brand!* stooft men nu andermaal de kerk uit, en wilde men zich over stoelen en banken, en over menigen onder den voet geraakten grijsaard, een doortogt banen; door die geweldige aandrang werd de uittoeg niet weinig belemmerd, en deze verloor zijne schoenen, gene het kerkboek, terwijl sommigen overhoop geraakten, en min of meer kneuzingen hebben bekomen. — Men had nu ondekt, dat de bliksem boven in den toren geslagen, reeds een plank aan het branden geraakt, en eenig lood gesmolten was, doch waarvan de voortgang door den geweldigen stortregen, en door de spoedig aangebrachte hulp nog bij tijds is gestuit.

Zoo zijn wij dan door de beschermende hoede des Almogenden voor eene ramp bevrijd geworden, die ons zoo nabij was, en die, op een ander tijdstip voorgevallen, gewisselijk de allernoodlottigste gevolgen had kunnen na zich slepen.

Toen men zich nu volkomen overtuigd had, dat het gevaar was geweken, vervolgde onze eerw. Heer Pastoor de H. Misse, die nu slechts lezende werd ten einde gebragt, en waaraan door den algemeenen schrik bevingen, maar weinige menschen meer konden deelnemen.

Ter voorkoming van alle onheilen, bleef er geheel den dag door eene wacht op den toren geplaatst, die ook gedurende den nacht nog aldaar zal verblijven.

OIRSCHOT, den 9. Julij, 1840.

Sinds eenigen tijd verbreidde zich het gerucht, dat er in den loop van dit jaar alhier eene buitengewone *kerkelijke* plegtigheid zou plaats hebben, namelijk het toedienen des H. Vormsels; eene afkondiging van den kansel, dat dit op den 1. en 2. Julij zou geschieden, bevestigde zulks, en ontvlamde aller harten, om bij deze gelegenheid hunne liefde jegens de Godsdienst aan den dag te leggen, en hunne hoogachting en dankbaarheid aan den Eerbiedwaardigen Kerkvoogd, den Hoog. Eerwaarden Heere Administrator Apostolicus **DEN DUBBELDEN**, die dit H. Sacrament zou komen bedienen, te toonen. — Een goedkeurende woord van onzen Eerw. Deken ontbrak daaraan slechts; hij werd gegeven, en allen spelden nu aan het werk!

Met den glans van vreugde op het gelaat, rijdt thans de landman zijne kar met palm, zand, of masten boompjes geladen, Oirschot binnen; terwijl reeds eene schaar van jongelingen zich beijvert, om het veelsoortige groen uit bosch en struik bijeen te zamelen, terwijl de kinderen het veelkleurig mos uit velden en beemden, ja zelfs van de daken der huizen dorpwaarts torschen; intusschen verdubbelen zich de hamerslagen, en ziehier de vruchten van dezen vereenigden arbeid.

Eene prachtige Eerepoort, met mos overdekt, waarin eene schitterende kroon zweeft, staat voor de Pastorij opgericht, prijkkende met dit jaarschrift: *Dignare Antistes servi succedere tectis Spiritu; ipse Dei quo veniente venit.* — Voorts was deze Eerepoort, even als alle anderen, met keurig bewerkte festons behangen.

Van de Pastorij tot aan de kerk, de kerk zelve in het ronde, en het geheele marktplein waren door kunstig geplante en met smaak gesierde mastboompjes, als in een lusthof herschapen.

De tweede Eerepoort was aan het begin der Nieuwstraat opgericht, en, even als de vorige, fraai met mos bewerkt; ook daarin pronkte eene schoone kroon, en aan de eene zijde was het volgende *Chronicum* te lezen:

*O WIL naar ons hart, toch goedgunstig op zien,
T is Liefde en Hoogachting die WIJ U BIEN.*

Aan de andere zijde last men:

*Voortaan, o Christen, onbevreesd,
Gaaf gij elk ziels gevaar bestrijden,
En, bijgestaan van 's Heeren Geest,
Het éene waar geloof belijden."*

Voorts een Eereboog aan het begin der Koestraat, een voor het Logement de Zwaan, een aan den weg naar Buxtel, en een aan het begin der straat naar Best, waarop het volgende versje geplaatst was:

*O Juicht thans vrij, gij Vormelingen,
Wilt nu den Heer een Lofzang zingen,
Opdat deez' heugelijke dag,
Ook Heit-aanbrengend wezen mag.*

Al deze Eerebogen waren mede van het schoonste groen zamengesteld; — doch de voornaamste en prachtigste van allen stond voor den ingang van het Kerkhof; in het frontespice was het woord **JEHOVA**, in Hebreuwsche letteren, met eene glorie omgeven geschreven; op de bogen der drievoudige poort las men de woorden: *Dank, Hoogwaardig Heer*, en dit alles even als de pilasters en paneelen door verschillende kleuren van mos, zeer geestig en kunstig, zamengesteld; boven het frontespice prijkte het vergulde Kruis, met Lans, Spons en Doornekroon, omgeven met een witten sluijer; regts en links van het frontespice waren twee Engelen gezeten, die het volgende *Chronicum* vasthielden:

*ADMINISTRATOR REGIONIS HUIUS
GRATULOR LAETANS LIBI: NOSTRA
SPIRITUS REPLET POPULOSQUE GRATOS
GRATIA FORLIS.*

In deze drie bogen hingen Kronen, kostbaar en keurig uit gewerkte bloemen, zijde en andere s'offen zamengesteld, op eene wijze de edele versiersters, Mevrouw en Meijfvrouw Guljé, de Jonge Jufvrouw J. Lemmens en andere Dames waarlig.

Van deze Eerepoort tot aan het kerkportaal was de weg met lijne masten beplant, die alledoor de keurigste festons aan elkander verbonden waren. — In het buitenportaal der kerk hingen guirlandes in de Nationale kleuren, eene groote, fraai bewerkte kroon, waaronder de H. Geest was afgebeeld, en wat lager twee Engelen, met mijter en staf, en tevens dit *Chronicum* houdende:

*Uw Zegenvolle hand schenk ons, Hoog waardig Heer,
Een Heil'gen Geest, en stort hier al ziju gaven op ons neer.*

De binnenportalen waren met festons behangen en prijkten met de volgende *Chronicums*:

*Schenk Wijsheid en verstand, O Heer; en geef,
Dat elk altoos uw leerings rein beleeft.*

*Schenk risken Geest, bij kracht en raad,
Dat overwinnen we alle kwaad.*

*Stort gij ons wetenschap en echte goudvrucht in;
Zoo vreesst ons hart u Heer, UH, MIN.*

*Veni benigne spiritus
Mentes fideles visita
Luple superna gratia.
Qua tu creasti pectora*

De Kerkversiering van binnen ging alle verwachting te boven; een zoo trotsch en verheven gebouw, een der roem en pronkstukken van Noord-Braband, derwijze getooid te zien, overtrof aller denkbeeld; de geheele kerk was als in een paradijs hervormd: — de guirlandes en festons hingen van de gewelven tot aan den grond, en be-

dekten schier alle wanden, terwijl eene menigte bloemvazen de altaren en overige ornamenten opluisterden. Bij dit alles leverden de fraai bewerkte kronen, die door meisjes uit verschillende buurten om strijd waren vervaardigd, en uit de gewelven nederhingen, een allertreffendst gezigt op.

Toen Dingsdag (daags voor de plegtigheid) derwijze Kerk en straat op 't prachtigst waren toegereed, verbeidde elk met ongeduld de komst van Zijn Hoog Eerwaarde. Omstreeks vijf ure na den middag kondigde het blij gelui der klokken zijne nadering Oirschots verheugde burgeren aan, en weinige oogenblikken daarna hadden wij het genoegen, den eerbiedwaardigen Kerkvoogd bij onzen geliefden Herder, den Eerw. Heer A. Rovers, Pastoor en Deken alhier te zien afstappen; daar had zich schier de gansche Catholijke bevolking vereenigd, die alle bij des Kerkvoogds komst eerbiedig nederknielden, en, met tranen van aandoening en erkentelijkheid in de oogen, den zegen van hem ontvingen.

Woensdag en Donderdag den 1. en 2. dezer werd Z. H. E. afgehaald en begeleid tot in de Kerk; — vooraf ging de Koster in zwarten loog gekleed; op hem volgden zes Misdienders in het rood, waarvan twee bloemstrooiser, en de overige lauertiakken droegen; hierna twee jonge Meisjes op het allerprachtigst in het wit gekleed, en die den weg met bloemen bezaaiden; nu trad Z. H. E. aan, hebbende ter regter zijde onzen Eerw. Deken, en ter linkerzijde zijnen Secretaris, den Wel. Eerw. Heer Wilmer, gevolgd wordende door een groot aantal Geestelijken, allen met ongedekten hoofde en in hunne Priesterlijke togen gekleed. — Zoo verliet onder het gebrom der klokken de stoet, omstreeks half zes ure 's morgens, de Pastorie, en begaf zich langzaam en statig, ja eerbiedwekkend ter kerke, waar Z. H. E. bij 't binnentreden door Heeren Koristen, met eene Symphonie van Geroweths werd begroet; aan het hoog Altaar genaderd zijnde, knielde bij eerbiedig neder, sprak een kort gebed, en begaf zich met de overige Geestelijken naar de Sacristij. —

Hierna begon de Solemnele dienst, gecelebreerd den eersten dag door den Wel. Eerw. Heer Wilmer Secretaris, geassisteerd door den Wel. Eerwaarden Heere Deken als Diaken, L. van den Neutel, Kapellaan als Subdiaken, en C. Snellaars Rector in het Pensionaat, als index; den tweeden dag celebreerde onze Eerw. Heer Deken de Solemnele dienst, geassisteerd door zijne beide Kapellanen en den Eerw. Rector, onder de Solemnele diensten celebreerde Z. H. E. de Mis, geassisteerd den eersten dag door den Eerw. Heer B. van Rijkersorsel, Kapellaan alhier en den volgenden dag door den Eerw. Heer W. Strijvers, Pastoor te Helvoirt.

Na afloop begaf zich de vergaderde Geestelijkheid naar het hoog Altaar, waar door Z. H. E. de Lofzang van den H. Grest werd aangeheven, die vervolgens het H. Sacrament der Vormeling ging toedienen, bijgestaan door zijn Secretaris, en zes Pastoors, allen in het prachtigst kerkgewaad gehuld.

Terwijl het H. Sacrament des Vormsels door Z. H. E. werd toegediend, dat tot omstreeks middag duurde, werd door Heeren Koristen, onder Directie van hunnen verdienstelijken Voorzanger den Heer J. Spaapen, bij afwisseling van Orchest, orgel en toepasselijke Lofzangen, zoo van Haydn, Buhler, als van andere Componisten, een smaakvol en welluidend muziek onderhouden, alles even meesterlijk uitgevoerd, als de groote Mis van Mozart onder, en het Veni Creator van Ohnewalt na de Solemnele diensten, hetgeen aller aandacht tot zich trok. — Na dat de H. Vorming door Z. H. E. verrigt was, werd deze plegtigheid mede door het Te Deum van Ohnewalt besloten, welks uitvoering ook niets te wenschen overliet.

Na dit alles werd door onzen eerbiedigen en zeer geliefden Deken den kansel bestegen, die den vormelingen, in eene korte, maar krachtig roerende rede, de verhevenheid van dit H. Sacrament, als ook de verpligtingen voor oogen stelde, welke zij voortaan, als ware strijders voor Christus, te vervullen hadden, vermaande hen, voor den Hoogwaardigen Kerkvoogd te bidden, en bedankte Z. H. E. uit aller naam, — Hierna keerde de stoet, in de zelfde orde van 's morgens, naar de Pastorie terug, waar Z. H. E. aan het innig ontroerde en van aandoening diep getroffen volk nogmaals den zegen gaf.

Nimmer zullen deze heugelijke dagen uit onze erkentelijke herten gewischt worden. — Zondag daar aan volgende hadden wij het genoegen, uit den mond van onzen eerbiedwaardigen Deken te mogen vernemen, dat Hij en alle tegenwoordig geweest zijnde Geestelijken voldaan waren over de plegtigheid, door Oirschots ingezetenen aan dit luisterrijk feest toegebracht, terwijl Z. Eerw. met vreugde den last volbragt, van allen, die hier deel aangenomen hadden, voor en in naam van Zijn Hoog. Eerwaarde minzaamst te danken.

ADVERTENTIEN.

De Gekwalificeerde Kollector of Ontvanger der K. N. Loterij WARTENBERG, te 's Bosch adverteert, dat hij hem te bekomen zijn Heele en Gedeeltes van Loten in de 181ste Loterij; de eerste Klasse begint den 3. Augustus aanstaande.

Heden behaagde het den Almogenden onze dierbare Moeder en behuwdmoeder Mevrouw. JOANNA ELISABETH VAN DEN OUWELANT, Weduwe van Wijlen den Wel Edelen Zeer Geleerden Heer F. X. JANSSENS, Med. Doctor, na voorzien te zijn van de laatste Heilige Sacramenten onzer Moeder de Heilige Kerk, in den onderdom van ruim 70 Jaren, aan de gevolgen van eene Zenuwziekte, tot zich te roepen. Een ieder, die haren deugdelijken levenswandel gekend heeft, zal genoegzaam beseffen, welke goede Moeder wij aan haar verliezen.

J. J. R. JANSSENS, Med. Doctor; Uit Aller nuare.

Oosterhout, den 12. Julij, 1840.

Bij den Drukker en Uitgever dezès is verkrijgbaar gesteld: **Handboek voor alle Standen,** OF DE **Nieuwe Koninklijke Secretaris, à f 4.00.** Dit werk is zamengesteld voor allen, die bij hoogere of lagere Besturen iets te verzoeken, te reclameren of voortedragen hebben, en zonder hulp van Practisijns, onderhandsche verbindtenissen willen aangaan, enz. Het bevat een aantal besluiten en reglementen, die voor ieder van het grootste belang zijn, en achter hetzelfde is een nauwkeurig Alphabetisch register geplaatst. De vorige uitgave is geheel uitverkocht, en de tegenwoordige is herzien en met de nieuwe welgeving in overeenstemming gebracht, door Mr. P. F. TIMMERS VERHOEVEN, Officier bij de Regtbank, te Dordrecht.

VOOR HET RIJK.

A M O R T I S A T I E - S Y N D I C A A T.
Administratie der Domeinen, Wegen en Vaarten enz.
VERPACHTING
VAN
T I E N D E N.

De Agent van het Domein te 's Hertogenbosch, zal, als daartoe behoorlijk gemagtigd, ten overstaan van de bevoegde autoriteiten, op de natiemelden plaatsen, dagen en uren, verpachten, alle de in deszelfs ressort, ten behoeve des Domeins geboven wordende TIENDEN, van het Gewas van den jare 1840, als:

- 1°. Op Zaterdag den 18. Julij 1840, des voormiddags ten 8 ure, te Tilburg, op het Raadhuis, de Tienden van Loon op Zand, Geerie en Tilburg.
- 2°. Op Maandag den 27. Julij 1840, des namiddags ten 3 ure, te Dongen, ten huize en herberge van J. G. Smits, de Tienden van Dongen.
- 3°. Op Dingsdag, den 28. Julij 1840, des Voormiddags ten 9 ure, te Waalwijk, ten huize en herberge van de Wed. Balleu, de Tienden van Waalwijk, Gananoijen, Drunen, Waalwijk, Onzenoort en Besoijen.
- 4°. Ten zelfden dage, des namiddags ten 2 ure, te Andel, ten huize en herberge van J. Calis, in de Zwaan, de Tienden van Op- en Neer-Andel, Giessen en Werkendam.
- 5°. Op Woensdag, den 29 Julij 1840, des voormiddags ten 10 ure, te Heusden, ten huize en herberge van H. Verhoeven, de Tienden van Aalburg, Wijk, Babijlonienbroek, Doeveren, Drongelen, Eethen, Genderen, Heesbeen, Herpt, Bern, Hedikhuizen, Hill en Meeuwen.
- 6°. Op Donderdag, den 30 Julij 1840, des middags ten 12 ure, te Megen, in het Logement den Gouden Leeuw, de Tienden van Dennenburg, Haren en Megen.
- 7°. Op Vrijdag den 31. Julij 1840, des voormiddags ten 11 ure, te Lith, in het Veerhuis, bij P. J. Prosmann, de Tienden van Lith, Lithoijen, Kessel, Maren en Alem.

De zoogenaamde ongeden, 10 Cents van den Gulden moeten dadelijk worden voldaan. Op den dag der Verpachting zullen geene pachtpenningen worden aangenomen.

Alle verlangd wordende inlichtingen zijn te bekomen ten Kantore van den Agent van het Domein voornoemd, gevestigd in de Keizerstraat te 's Hertogenbosch.

De Agent voornoemd: H. W. VAN GRASVELD. ZEGT HET VOORT.

G R A A N M A R K T.
EINDHOVEN, 14. Julij 1840.

De prijzen der Granen zijn heden alhier geweest.

ROGGE. het Nedl. Mud.	7.40 a. 00
BOEKWEIT.	6.30 a. 00
HAYER.	4.00 a. 00
Het Nedl. pond Boter.	0.62 a. 00
Des p. Roggenbrood.	0.40 a. 00

BUITENLANDSCHE BEURSPRIJZEN.
De Belgische fondsen waren den 14 Julij De 2½ pCt. 60. de 5 pCt. 104. De 4 pCt. 98½ de 3 pCt. 76½. De Ardoin 25.

Beurs van Amsterdam.
Heden Zaterdag 11. Julij 4½ Ure
W. S. 2½ pCt. 53½, 1½. Dito 5 pCt. 101½, 1½. Kanabijl. f 24½. Spad. 4½ pCt. 99½, 1½. Handelw. 180½. O. I. S pCt. 99½. Ardoin 55 p. a. 20½, 1½. Dito Coupon 18½, 1½. Fr. Uitgeest 7½. Braaslien 82, 81½.

Ter Boek- en Courantdrukkerij van D. A. A. DE ROOY, te 's Bosch.